

نگاه بیرون

وقتی ظریف تلافی می‌کند

The New York Times

مترجم: محمدرضا احمدی‌نیا

● بیش از یک هفته است که جنجال تازه‌ای میان ایران و آمریکا بر سر حکم دادگاه عالی برای استفاده از نزدیک به دومیلیارد دلار از دارایی‌های بلوکه‌شده بانک مرکزی ایران برای پرداخت غرامت به آسیب‌دیدگان حوادث تروریستی خارج از آمریکا، به راه افتاده است و اکنون با نامه محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی، به بان کی‌مون، دبیرکل سازمان ملل متحد، این جنجال وارد فاز تازه‌ای شده است. حکم دادگاه عالی آمریکا که اجازه استفاده از نزدیک به دو میلیارد دلار از دارایی‌های ایران را برای پرداخت غرامت می‌دهد، شامل بازماندگان و خانواده‌کشته‌شدگان دو حمله تروریستی در سال‌های ۱۹۸۳ و ۱۹۹۶ در بیروت و خوبر است. در هر دو این حملات تروریستی از کامیون‌های پر از مواد منفجره استفاده شد و دو ساختمان متعلق به نیروها و اتباع آمریکا در لبنان و عربستان سعودی ویران شد. دولت آمریکا سال‌هاست که باوجود انکار و رد اتهام ایران، تهران و نیروهای تحت امرش را مسئول این حوادث تروریستی می‌داند و بیش از هزار پرونده درخواست غرامت از سوی خانواده‌ها و زخمی‌شدگان این حوادث در دادگاه‌های آمریکا علیه ایران تشکیل شده است.

نامه ظریف که در آن از این اقدام آمریکا با عنوان «سرقت ظالمانه» یاد شده که به‌طورکلی روابط را تهدید می‌کند، نکات و موارد مهمی ذکر شده است. نخست اینکه این نامه در میان زرمزه‌ها و پیچ‌هایی که در روزهای گذشته از ایران به گوش می‌رسید، یک فریاد رسا و ورود به مرحله تقابل علنی محسوب می‌شود که با خشم نسبت به این اقدام آمریکا شکل گرفته است. پیش از این، ایران حکم دادگاه عالی را شکلی از دزدی خوانده بود که ممکن است موجب شکایت ایران علیه دولت ایالات متحده در دادگاه‌های بین‌المللی شود اما اکنون در این‌نامه تهران اقدام تلافی‌جویانه را محتمل دانسته است. ظریف در نامه خود نوشته: «تمامی مراحل دادگاه که منجر به صدور این حکم شده است، متحک، ساختگی و نمایشی است که با هر برداشتی از قانون، صلاحیت قانونی، حقایق، مدارک و فرآیندهای قانونی در تضاد است». در این نامه که از سوی بخش ایران دفتر سازمان ملل متحد منتشر شده است، آمده: «جمهوری اسلامی ایران، دولت ایالات متحده آمریکا را مسئول این دزدی که با عنوان حکم دادگاه مخفی شده، می‌داند و حق کلیه اقدامات لازم برای استرداد دارایی‌های دزدیده‌شده و سود آن را از روز نخستی که بلوکه شده برای خود محفوظ می‌دارد». در ادامه نامه، وزیر امور خارجه ایران اقدام اخیر را «تحریکی خطرناک علیه قوانین بین‌الملل» معرفی کرده و اشرارتی تاریخی به مواردی دارد که گستاخی‌ها و رفتارهای خصمانه مستقیم آمریکا علیه ایران را برمی‌شمارد: «تقابل دولت آمریکا با ایران از دخالت CIA در کودتای ۱۹۵۳ (کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ که دولت مصدق را سرنگون و محمدرضاشاه را به تخت پادشاهی بازگرداند) به نفع حکومت محمدرضا پهلوی آغاز شده و با حمایت آمریکا از پلیس مخفی (ساواک) رژیم شاه ادامه یافته است. آمریکا در زمان جنگ ایران و عراق از دولت صدام پشتیبانی کرد و در سال ۱۹۸۸ نیز یک هواپیمای جت مسافربری ایران با شلیک مستقیم ناو آمریکایی در خلیج‌فارس سقوط کرد که دولت آمریکا غرامات زیاد و بسیار معوقی را باید بابت این خسارات به مردم ایران پرداخت کند». در بخش بعدی ظریف حق استفاده از تمامی ظرفیت‌ها ازجمله هرگونه اقدام قضائی برای بازپس‌گرفتن اموال مردم ایران و دریافت سود متعلق به آن در این مدت را برای دولت خود محفوظ می‌دارد تا از این راه بتواند در مقابل دزدی دولتی آمریکا بایستد. وزیر امور خارجه ایران در ادامه نامه از بان کی‌مون خواسته تا به دولت آمریکا برای «پایبندی به تعهدات بین‌المللی‌اش» فشار وارد کند و این نامه را در دبیرخانه ورودی سازمان ملل متحد رسماً ثبت و منتشر کند.

اگرچه هنوز هیچ واکنشی از سوی دفتر بان کی‌مون و دبیرخانه مرکزی سازمان ملل به نامه روز پنجشنبه ظریف منتشر نشده است، اما امضای وزیر امورخارجه نامدار ایران پای این نامه، حاوی نکات ظریفی است. او که همواره به عنوان یکی از طرفداران گسترش روابط دیپلماتیک حتی با آمریکا محسوب می‌شده و ازجمله معماران توافق هسته‌ای میان ایران و ۵+۱ شناخته می‌شود، در زمان امضای این توافق در کنار جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا، اظهار امیدواری کرد که پایبندی به تعهدات، موجب گسترش روابط دیپلماتیک و اجرای درست این توافق شود. حال این اقدام دادگاه آمریکا او را نیز به عنوان عالی‌رتبه‌ترین دیپلمات ایرانی، ناگزیر به واکنشی تند کرده که برای روابط دیپلماتیک چندان خوب نخواهد بود. از سوی دیگر حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران، نیز که از زمان انتخاب در سال ۲۰۱۳ (۱۳۹۲) قول دستیابی به توافق هسته‌ای و آزادشدن اقتصاد ایران را داده بود، چهارشنبه گذشته در اظهارنظری حکم دادگاه عالی آمریکا را یک «دزدی آشکار و رسوایی فضائی» نامید.

politics@sharghdaily.ir

شرق: کشورهای عضو جنبش غیرمتعهدها رأی دیوان‌عالی ایالات متحده برای استفاده از اموال مسدودشده ایران جهت پرداخت غرامت به قربانیان عملیات خشونت‌آمیز را مردود دانسته‌اند. ۱۲۰ کشور عضو جنبش عدم تعهد روز پنجشنبه دادگاه عالی ایالات متحده را متهم کردند که با حکم پرداخت غرامت از محل دارایی‌های بلوکه‌شده ایران به مبلغ دومیلیارد دلار به بازماندگان قربانیان حملات تروریستی، قوانین بین‌المللی را نقض کرده است.

به گزارش آسوشیتدپرس در بیانیه ارائه‌شده توسط دفتر هماهنگی جنبش عدم تعهد که به دنبال درخواست هفته گذشته ایران از سازمان ملل برای دخالت درباره این حکم دادگاه عالی ایالات متحده و جلوگیری از مصادره دارایی‌های ایران صادر شده، وزیر امور خارجه ایران محمدجواد ظریف به این حکم، نام «یک دزدی تکان‌دهنده در ظاهر حکم یک دادگاه» داده است.

کشورهای عضو جنبش عدم تعهد که عمدتاً متشکل از کشورهای درحال‌توسعه است این اقدام ایالات متحده را به عنوان نقض «مصونیت حاکمیت دولت‌ها و مؤسساتشان» از سوی ایالات متحده و نقض تعهدات بین‌المللی و توافق‌نامه‌های آمریکا محکوم کرده است. این جنبش از دولت ایالات متحده خواسته تا به‌اصول مصونیت دولت‌ها احترام بگذارد و هشدار داده که انجام‌ندادن این کار، آثار و پیامدهای خطرناکی دارد. این پیامدها شامل اطمینان‌نداشتن و هرج‌ومرج در روابط بین‌المللی می‌شود. این جنبش همچنین هشدار داد که انجام‌ندادن این کار، اجرای بین‌المللی قانون از سوی کشورهای عضو جامعه بین‌المللی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد و باعث عملی غلط در روابط بین‌المللی که ناقض مسئولیت بین‌المللی است، می‌شود.

یک ماجرای قدیمی

دادگاه عالی ایالات متحده روز ۲۳ آوریل حکم داد که خانواده‌های قربانیان بمب‌گذاری سال ۱۹۸۳ در لبنان و سایر حملات تروریستی می‌توانند حدود دومیلیارد دلار از محل وجوه بلوکه‌شده ایران به عنوان جبران مافات به دست آورند. حکم این دادگاه مستقیماً شامل حال بیش از هزارو ۳۰۰ نفر از بستگان قربانیان که برخی از آنها بیش از ۳۰ سال است که خواهان دریافت غرامت هستند می‌شود. این بستگان شامل خانواده‌های ۴۴۱ نفر از نظامیان ایالات متحده که در بمب‌گذاری بیروت کشته شدند

تغییر موضع گزارشگر ویژه حقوق بشر سازمان ملل:

زمان تعامل دوباره با تهران است

گزارش تازه احمدشheid، گزارشگر ویژه سازمان ملل درباره ایران تفاوت قابل‌توجهی نسبت به گزارش‌های قبلی دارد. او که پیش از این بارها گزارش‌های تندی علیه وضعیت حقوق بشر در ایران ارائه کرده بود، این‌بار در کنفرانسی ویدئویی به کمیته سنای کانادا گفت: «اکنون زمان تعامل دوباره با تهران است».

او افزود: «من بیش از همیشه باور دارم همان‌گونه که آنها (ایرانیان) به دنبال توسعه روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با دنیای بیرونی هستند، اکنون زمان مناسبی برای کانادا و جامعه جهانی است تا دست در دست یکدیگر برای یافتن راه‌هایی مؤثر و سازنده برای تعامل با ایران در مورد حقوق بشر همکاری کنند».

این حضور ویدئویی احمدشheid در کمیته سنا در حالی شکل گرفت که دولت لبرال کانادا پس از یک دوره روابط سرد در دوران دولت پیشین، به دنبال تعامل دوباره با ایران است.

کانال ارتقای حقوق بشر

ناگفته نماند اگرچه در گزارش اخیر احمدشheid برخلاف همیشه رگه‌های مثبتی دیده می‌شد، اما بازهم ایران را به نقض حقوق بشر متهم کرده و هشدار داده تعامل دوباره با ایران نباید به بهای نادیده‌گرفتن آنچه او نقض حقوق بشر در ایران می‌خواند، باشد. او با تأکید بر «تعامل فراگیر با ایران و توجه مستمر به حقوق بشر به نظر من واقعیت‌های متناقضی نیستند، گفت: «اگر بین گفت‌وگوهای محرمانه و اعتراض علنی شرایط به مصالحه صورت گیرد، من فکر می‌کنم چنین چیزی عملی نخواهد شد. اما اگر تعامل کانال دیگری باشد که بتواند حقوق بشر را ارتقا دهد، مسلماً ارزشمند است». احمدشheid همچنین ادامه داد: «این تعامل دوباره فرصتی طلایی برای شرکت‌های تجاری برای سرمایه‌گذاری بر ایران و ابفای نقش‌شان در ارتقای وضعیت حقوق بشر در این کشور ایجاد می‌کند».

گزارش‌های گذشته

او درحالی از فرصت ارتقای وضعیت حقوق بشر ایران سخن گفته است که پیش از این بارها و بارها در گزارش‌های خود جمهوری اسلامی را به نقض حقوق بشر متهم کرده و مقامات ایرانی را واداشته بود در برابر این گزارش‌ها موضع‌گیری کنند. برای مثال محمدجواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه، اسفندماه گذشته آخرین گزارش احمدشheid را «آبکی» و «غیرقابل استناد» توصیف کرد و از او خواست تا «قبل از اینکه دست به گزارش‌گری ببرد... دوره‌ای را درباره حقوق بشر

دیپلماسی

۱۲۰ کشور علیه رأی دادگاه آمریکایی

عکس: Gettyimages

نیز می‌شوند. ایران هرگونه ارتباط با این حملات را انکار می‌کند. سفير ایران در سازمان ملل، غلامعلی خوشرو، از دبیرکل این سازمان، بان کی مون، خواسته تا بیانیه جنبش عدم تعهد را در مجمع عمومی سازمان ملل و شورای امنیت این سازمان توزیع کند. روز ۲۳ اکتبر سال ۱۹۸۳، راننده دو کامیون حامل مواد منفجره در یک عملیات انتحاری، مقر تفنگداران دریایی آمریکا را در بیروت هدف قرار دادند که در نتیجه آن، ۲۴۱ نظامی آمریکایی، ۵۸ فرانسوی و شش غیرنظامی جان خود را از دست دادند. واحد تفنگداران آمریکایی به عنوان بخشی از نیروی چند ملیتی برای خاتمه‌دادن به جنگ داخلی لبنان در آن کشور مستقر شده بود. گروه جهاد اسلامی مسئولیت این حمله را بر عهده گرفت اما برخی منابع غربی مقامات و نهادهای جمهوری اسلامی، از جمله سفير وقت ایران در سوریه و سپاه پاسداران را به طراحی و حمایت از این عملیات متهم کردند. دولت جمهوری اسلامی هرگونه ارتباط با این عملیات را رد کرده است. جنبش عدم متعهدها در بیانیه خود، خواهان «گفت‌وگو و مصالحه» درباره موارد «روایتی بی با حکومت با زور» برای رسیدن به راه‌حل‌های صلح‌آمیز شده است. ظریف، وزیر امور خارجه ایران، در نامه هفته پیش‌اش از بان کی مون، دبیرکل سازمان ملل، خواست تا از موقعیت خود برای وادارکردن دولت آمریکا به پایبندبودن به تعهدات بین‌المللی‌اش استفاده کند و به نقض اصل بنیادین «مصونیت دولت‌ها» پایان دهد. مارک تونر، سخنگوی وزارت امور خارجه، در پاسخ گفته است: «قوانین ایالات متحده و

لیلاز: قصور دولت دهم در خرید اوراق آمریکا انکارشدنی نیست

در همین حال یک کارشناس اقتصاد سیاسی، قصور دولت دهم در خرید اوراق خزانه آمریکا را انکارنشدنی دانست و گفت: وقتی در اندیشه مبارزه ضدامپریالیستی و مقابله با نظم بین‌المللی موجود هستیم و طرف ما آمریکاست، باید مقدماتی را رعایت کنیم. سعید لیلاز گفت: رعایت مواردی برای ضربه‌ناپذیری، جزء لوازم مبارزه با دشمنان است؛ نه اینکه پول را به دشمن بسپاریم و بعد توقع داشته باشیم مانع‌تراشی نکند.

وقتی با آمریکا درگیریم و بارها شاهد بدعهدی این کشور بوده‌ایم، نباید اوراق قرضه این کشور را خریداری می‌کردیم. برای انجام هر کاری باید برنامه داشته باشیم و همه عوامل را در نظر بگیریم. باید بدانیم ممکن است تحریم کنند، نفت به فروش نرسد، سیره‌های ما را بلوکه کنند و... فقط بحث دو میلیارد دلار نیست. وقتی شعله سماور را بیشتر کنیم، آب زودتر به نقطه جوش می‌رسد. این تحلیلگر اقتصاد سیاسی گفت: درافتادن با نظم جهانی کنونی بزرگ‌ترین تصمیمی است که یک ملت می‌تواند بگیرد، اما به مقدمه‌سازی نیاز دارد. اگر می‌خواهیم با آمریکا مقابله کنیم باید مقدمات کار را آماده کنیم؛ نه اینکه اقتصاد به واردات وابسته شود. او گفت: دولت پیشین ایران نه فقط مقدمات را آماده نکرد، بلکه به اقدام‌های وارونه دست زد؛ یعنی در هشت سال دولت نهم و دهم، واردات ایران از ۳۵ میلیارد به ۱۰۰ میلیارد دلار رسید، وابستگی ما به وارات کندم از صفر به سالانه هفت میلیون تن افزایش یافت، بارانه سوخت از پنج درصد «جی‌پی‌تی» به ۲۶ درصد رسید. اگر دولت دهم می‌خواست با غرب در بیفتد، چرا شرایط را بدتر کرد و اکنون که آقای روحانی با برگشت به عقب می‌خواهد مشکلات را کم کند و اوضاع را بهبود ببخشد، با مخالفت روبه‌رو می‌شود.

او افزود: مشکل ما همین دو میلیارد دلار نیست؛ چرا باید واردات بنزین تا سال ۱۳۸۹ سه برابر شود و ضریب خودکفایی امنیتی ایران کاهش یابد که بعد از آغاز تحریم مجبور شدیم از پتروشیمی‌ها بنزین استخراج کنیم؛ آن‌هم با هزینه ۱۰ برابری و ۱۰ برابر آلودگی بیشتر. وقتی می‌خواستیم برای دعوا آماده شویم، باید اوراق و دارایی‌ها را کم‌کم بیرون می‌کشیدیم، قیمت بنزین را اصلاح می‌کردیم و مصرف را پایین می‌آوردیم تا اکنون گرفتار دعاوی بین‌المللی نشویم.

روزنه

ولایتی درلبنان:

کاری به امورداخلی سعودی‌ها نداریم

● شرق: تشنج میان تهران و ریاض به یکی از معضلات منطقه تبدیل شده است. رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام که برای شرکت در دو نشست به لبنان سفر کرده، دراین‌باره که در محافل سیاسی و رسانه‌ای لبنان گفته می‌شود حلقه مفقوده پرونده‌های پیچیده در منطقه ازجمله لبنان، بهبود روابط تهران و ریاض و گفت‌وگوی آنهاست، به «ایرنا» گفت که این نظر درست نیست؛ زیرا نه ایران و نه دیگر کشورها نباید در امور داخلی دیگران مداخله کنند. اوگفت: «ایران اگر در برخی کشورها مانند سوریه و عراق حضور دارد، براساس درخواست دولت‌های قانونی آنها صورت گرفته است؛ اما عربستان سعودی اگر در سوریه حضور دارد، به درخواست دولت قانونی این کشور نیست؛ بلکه به درخواست گروه‌های تکفیری است که سعودی خود سرمنشا آنهاست. اگر هر زمان سعودی دست از مداخله‌اش در دیگر کشورها به‌ویژه کشورهای اسلامی، و منطقه برداشت، فکر می‌کنیم مشکلات داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی آن حل خواهد شد». ولایتی درباره طرح «محمدبن‌سلمان» جانشین ولیعهد سعودی موسوم به «چشم‌انداز سعودی ۲۰۳۰» گفت: «هر دولت در کشور خودش مسئول است و هرکای می‌تواند در داخل انجام دهد؛ اما کشورهایی که الفباي دموکراسی را ندارند، نمی‌توانند با جهش و به تعبیری دیگر فرار از دموکراسی که مبتنی بر آرای مردم است، به پیشرفت دست یابند. با این نوع اقدامات نمی‌شود مثلاً چشم‌اندازهای ۲۰۳۰ را محقق کرد؛ اما درحضورت ما کاری به امور داخلی سعودی‌ها نداریم». اما حسین موسویان، دیپلمات پیشین کشورمان، در نشستنی به همراه جمال قاشقی، مدیر شبکه العربیه عربستان، در برلین گفته است: عربستان و ایران ناچار به مذاکره و همکاری برای یک منفعت مشترک هستند که آن هم ثبات منطقه است. ایجاد یک ساختار امنیتی در خلیج‌فارس بین ایران و کشورهای عرب حاشیه خلیج‌فارس ضروری است. معاهده هلسینکی درباره همکاری و امنیت در اروپا می‌تواند ایده خوبی برای ایجاد چنین ساختاری در منطقه به ما بدهد. به عقیده من حل‌وفصل مسألت‌آمیز بحران‌ها براساس انتخابات آزاد و حکومت منتخب اکثریت و تأمین مصونیت اقلیت‌ها باید اساس چارچوب مدیریت بحران‌ها باشد و رفتارها و سیاست‌های دوگانه نیز باید کنار گذاشته شود.

کافه لئون نارون

کیت‌رینگ و سفارشات بیرون بر
CATERING & DELIVERY

نیاوران – مرکز خرید نارون – طبقه همکف

۲۶۱۰۳۸۱۱

www.leon1960.com

/LEONSINCE1960